



Ikt. sz.: EMB/149-1/2012.

EMB-44/2012. sz. ülés  
(EMB-117/2010-2014. sz. ülés)

## **J e g y z ő k ö n y v**

az Országgyűlés **Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának**  
2012. december 10-én, hétfőn, 10 órakor  
a Képviselői Irodaház V. emelet 528. számú tanácstermében  
megtartott üléséről

## Tartalomjegyzék

<b>Napirendi javaslat</b>	<b>3</b>
<b>Az ülés résztvevői</b>	<b>4</b>
<b>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</b>	<b>5</b>
<i>Döntés a T/9314. számú törvényjavaslat napirendről történő levételéről</i>	<i>5</i>
<i>Döntés Zagyva György Gyula (Jobbik) képviselő napirend-kiegészítési javaslatáról, melyben ismételten kezdeményezte, hogy a bizottság tűzze napirendjére a 2012. november 11-i lengyelországi évfordulóra történő kiutazással kapcsolatban történeteket</i>	<i>5</i>
<b>Egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9233. szám) (Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)</b>	<b>5</b>
<b>A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9246. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)</b>	<b>6</b>
<b>Egyes törvényeknek a Magyar Egyszerűsítési Programmal és a területfejlesztéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9244. szám) (A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)</b>	<b>7</b>
<b>A Polgári Törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/7971. szám) (Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)</b>	<b>8</b>
<b>Egyebek</b>	<b>13</b>
<i>Zagyva György Gyula (Jobbik) képviselő „az új temerini fiúk” ügyéről</i>	<i>14</i>

## Napirendi javaslat

1. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről, általános vita:  
**A nők esélyegyenlőségét szolgáló egyes törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/9314. szám)  
(Dr. Oláh Lajos (független) képviselő önálló indítványa)
  
2. **Egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/9233. szám)  
(Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)
  
3. **A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/9246. szám)  
(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
  
4. **Egyes törvényeknek a Magyar Egyszerűsítési Programmal és a területfejlesztéssel összefüggő módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/9244. szám)  
(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)
  
5. **A Polgári Törvénykönyvről** szóló törvényjavaslat (T/7971. szám)  
(Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)
  
6. **Egyebek**

## **Az ülés résztvevői**

### **A bizottság részéről**

#### **Megjelent**

Elnököl: **Dr. Lukács Tamás** (KDNP), a bizottság elnöke

Berényi László (Fidesz)  
Demeter Zoltán (Fidesz)  
Ékes Ilona (Fidesz)  
Gajda Róbert (Fidesz)  
Kószegi Zoltán (Fidesz)  
Kövári János (Fidesz)  
Wittner Mária (Fidesz)  
Varga László (KDNP)  
Lendvai Ildikó (MSZP)  
Kulcsár Gergely (Jobbik)  
Zagyva György Gyula (Jobbik)

#### **Helyettesítési megbízást adott**

Dr. Gulyás Gergely (Fidesz) dr. Lukács Tamásnak (KDNP)  
Csöbör Katalin (Fidesz) Ékes Ilonának (Fidesz)  
Farkas Flórián (Fidesz) Berényi Lászlónak (Fidesz)  
Kószegi Zoltán (Fidesz) megérkezéséig Wittner Máriának (Fidesz)  
Kövári János (Fidesz) megérkezéséig Demeter Zoltánnak (Fidesz)  
Kubatov Gábor (Fidesz) Gajda Róbertnek (Fidesz)  
Harrach Péter (KDNP) Varga Lászlónak (KDNP)  
Nyakó István (MSZP) Lendvai Ildikónak (MSZP)

### **Meghívottak részéről**

#### **Hozzászólók**

Dr. Czepek Gábor főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)  
Dr. Juhász Edit főosztályvezető-helyettes (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)  
Dr. Gáva Krisztián helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

#### **Megjelentek**

Dr. Parlagi Mátyás szakértő (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)  
Gurbai Sándor projektmenedzser (Központ a Mentális Sérültek Jogaiért Alapítvány)  
Dr. Boros Zsuzsa szakértő (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)  
Dr. Báthory Zoltán jogi munkatárs (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság)  
László Imre jogi asszisztens

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 5 perc)

### **Elnöki bevezető, a napirend elfogadása**

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó reggelt kívánok! Köszöntöm képviselőtársaimat és meghívott vendégeinket. Az ülést megnyitom. Bejelentem, hogy Gulyás Gergelyt Lukács Tamás, Csöbör Katalint Ékes Ilona, Farkas Flóriánt Berényi László, Kőszegi Zoltánt Wittner Mária, Kubatov Gábort Gajda Róbert, Harrach Pétert Varga László helyettesíti. Megállapítom, hogy a bizottság a helyettesítésekkel együtt határozatképes.

Két kérés érkezett a napirenddel kapcsolatban, az egyik a napirend kiegészítését javasolja, a másik pedig a napirendről való levételt indítványozza.

### **Döntés a T/9314. számú törvényjavaslat napirendről történő levételéről**

Dr. Oláh Lajos képviselő úr azt kérte, hogy a nők esélyegyenlőségét szolgáló egyes törvények módosításáról szóló T/9314. számú törvényjavaslatot vegyük le a napirendről, mert a törvényjavaslat tárgyalásánál jelen kíván lenni, de betegsége miatt nem tud megjelenni a mai ülésen. Ki ért egyet azzal, hogy az említett törvényjavaslatot levegyük a napirendről? (Szavazás.) Megállapítom, hogy a bizottság 13 igen szavazattal, egyhangúlag egyetért a törvényjavaslat napirendről való levételével.

### **Döntés Zagyva György Gyula (Jobbik) képviselő napirend-kiegészítési javaslatáról, melyben ismételten kezdeményezte, hogy a bizottság tűzze napirendjére a 2012. november 11-i lengyelországi évfordulóra történő kiutazással kapcsolatban történeteket**

Kiosztásra került Zagyva György Gyula képviselő úrnak a napirend kiegészítését indítványozó javaslata. Kérem képviselőtársaimat, hogy ezt olvassák el. (Megtörténik.)

A beadvány tartalma korábbról már ismert, csakúgy, mint a Külügyminisztérium álláspontja. A Házszabály rendelkezései szerint a napirendre vételről vita nélkül határozunk. Ki ért egyet a napirend kiegészítésével? (1) Ki nem ért vele egyet? (0) Ki tartózkodott? (12) A bizottság úgy döntött, hogy nem kívánja kiegészíteni a mai ülés napirendjét.

Ezek után megkérdezem, hogy ki ért egyet a módosított napirendi javaslattal. (Szavazás.) Megállapítom, hogy a bizottság 12 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett elfogadta a mai ülés napirendjét.

### **Egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9233. szám) (Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)**

1. napirendi pontunk az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslathoz az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása. A T/9233/11. számú kiegészítő ajánlásból dolgozunk. Tisztelettel köszöntöm Czepek Gábor főosztályvezető urat és Juhász Edit főosztályvezető-helyettes asszonyt.

DR. CZEPEK GÁBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A kormány álláspontját dr. Juhász Edit főosztályvezető-helyettes asszony fogja ismertetni a bizottsággal.

ELNÖK: Köszönjük szépen. A kiegészítő ajánlás 3. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a 33. § módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. JUHÁSZ EDIT főosztályvezető-helyettes (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 13 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

A kiegészítő ajánlás 4. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslat 80. §-a módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. JUHÁSZ EDIT főosztályvezető-helyettes (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 13 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

A kiegészítő ajánlás 6. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslatot új 88-92. §-okkal és az azokat megelőző 88-92. alcímekkel javasolja kiegészíteni. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. JUHÁSZ EDIT főosztályvezető-helyettes (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 13 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

Köszönjük szépen főosztályvezető-helyettes asszony segítségét, a napirendi pont tárgyalását lezárom.

**A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9246. szám)**

**(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)**

2. napirendi pontunk a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslathoz benyújtott és a bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása. A T/9246/28. számú kiegészítő ajánlásból dolgozunk. Tisztelettel köszöntöm Gáva Krisztián helyettes államtitkár urat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól. Kérdezem, hogy kormány- vagy tárcaálláspontra képvisel-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Kormányálláspontra képviselek.

ELNÖK: A kiegészítő ajánlás 4. pontjában – amely összefügg az 5. ajánlási ponttal – az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslatot új 233. §-sal javasolja kiegészíteni. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

A kiegészítő ajánlás 7. pontjában dr. Gaudi-Nagy Tamás a törvényjavaslat 256. § (1) bekezdésében az Rtv. 1. § (1) bekezdése módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(0)* Ki nem támogatja? *(13)* Ki tartózkodott? *(1)* Megállapítom, hogy a bizottság nem támogatja a módosító javaslatot, egyharmadot sem kapott.

A kiegészítő ajánlás 10. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslat 316. § (16) bekezdését módosítani, valamint 316. §-át új (16) és (17) bekezdéssel kiegészíteni javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

Köszönjük szépen helyettes államtitkár úr segítségét, a napirendi pont tárgyalását lezárom.

**Egyes törvényeknek a Magyar Egyszerűsítési Programmal és a területfejlesztéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9244. szám)  
(A bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása)**

3. napirendi pontunk az egyes törvényeknek a Magyar Egyszerűsített Programmal és a területfejlesztéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslathoz benyújtott és a bizottság feladatkörébe tartozó kapcsolódó módosító javaslatok megvitatása. A T/9244/29. számú kiegészítő ajánlásból dolgozunk. Ismételten köszöntöm Gáva Krisztián helyettes államtitkár urat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól és kérdezem, hogy most is kormányálláspontra képvisel-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Igen, ismét kormányálláspontra képviselek.

ELNÖK: A kiegészítő ajánlás 1. pontjában – amely összefügg a 3., 7. és 8. ajánlási pontokkal – dr. Lamperth Mónika a törvényjavaslat 8. §-ában az At. 24. § (3) bekezdése módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

A kiegészítő ajánlás 2. pontjában Kozma Péter a törvényjavaslat 15. § (1) bekezdésében az At. 39. § (1) bekezdése módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

A kiegészítő ajánlás 4. pontjában – amely összefügg az 5. és 11. ajánlási pontokkal – Kozma Péter a törvényjavaslat 40. § (2) bekezdésében az Nytv. 26. § (2) bekezdése módosítását javasolja. Kérdezem, hogy a kormány támogatja-e.

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány támogatja.

ELNÖK: A bizottság tagjai közül ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság 14 igen szavazattal, egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.

Nagyon szépen köszönjük helyettes államtitkár úr segítségét, a napirendi pont tárgyalását lezárom.

**A Polgári Törvénykönyvről szóló törvényjavaslat (T/7971. szám)  
(Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása)**

4. napirendi pontunk a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényjavaslathoz az Alkotmányügyi bizottság által benyújtott módosító javaslatok megvitatása. A T/7971/213. számú kiegészítő ajánlásból dolgozunk. Tisztelettel köszöntöm dr. Czepek Gábor főosztályvezető urat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól.

A kiegészítő ajánlás 8. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslat Negyedik Könyv Harmadik rész címének a módosítását javasolja. Kérdezem, hogy támogatja-e, és hogy milyen álláspontot képvisel.

DR. CZEPEK GÁBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A helyzet a következő. A törvényjavaslat eredeti szövege az élettársi kapcsolatot a Családjogi Könyvben szabályozza. Ehhez érkezett egy terjedelmes módosító javaslat, amelyet a Kereszténydemokrata Néppárt képviselői nyújtottak be. A módosító javaslat tartalma szerint az élettársi kapcsolat a hatályos szabályozásnak megfelelően visszakerülne a kötelmi jogviszonyok közé. Az önök előtt lévő bizottsági módosító javaslat valahol a kettő között helyezkedik el, alapvetően szerződéses kötelmi jellegűnek tekintené az élettársi kapcsolatot, kivéve akkor, ha a kapcsolatból gyermek születik és a felek meghatározott ideig együtt élnek. Ennyiben kívántam tartalmilag ismertetni a javaslatot, de elnök úrnak még nyilván lesz hozzáfűznivalója a részletek tekintetében.

Kormányálláspontot azért nem tudok mondani, mert a kormány még nem tárgyalta ezt a részt, ezért nekem nincs mandátumom arra, hogy nyilatkozzak ennek a támogathatóságáról vagy az elvetéséről.

ELNÖK: Megértettem. És ez az összes többi javaslatra is vonatkozik?



DR. CZEPEK GÁBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):  
Ha csak az Alkotmányügyi bizottság módosító javaslatát kívánják tárgyalni, akkor igen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném ismertetni a KDNP-nek a javaslattal kapcsolatos logikáját. Mindenféle ideológiai vagy kultúrharc nélkül abból indultunk ki, hogy jogbizonytalanságot okoz az, ha jogintézményt fűzünk olyan kapcsolathoz, amiben nincs jogcselekmény. A házasságban van két igen, a jogcselekmény létrehozza a jogintézményt. Az élettársi kapcsolatban ilyenről nem beszélhetünk. Két kérdés merül fel. Az egyik a gyermek születése az élettársi kapcsolatban, ami szociológiailag elfogadott a magyar társadalomban, hiszen a gyermekek 42-45 százaléka – két adatot is hallottam – így születik. Mint az köztudott, a gyermekek között semmiféle különbséget nem lehet tenni. Igen ám, de a gyermekszületés tényével az anya-gyermek kapcsolat létrejön, de nem jön létre az apa-gyermek kapcsolat. Hogy ez létrejöjjön, kell egy külön jogcselekmény, az apai elismerő nyilatkozat. Növeli a jogbizonytalanságot, illetve a jogbiztonság követelményének nem felel meg az, ha nincs ilyen jogcselekmény, ráadásul nincs tisztázva, hogy mikor kell élettársi kapcsolatban élni, a gyermek fogantatásának vagy a gyermek születésének időpontjában, esetleg mindkettőben. Mivel az apai elismerő nyilatkozatot az élve születés után teszik, ez azt feltételezné, hogy a születés után. Miután itt nincs olyan törvényi vélelem, mint a házasságban – tekintsd úgy, hogy a gyermek apja a házassági életközösségben élő férfi –, valamiféle jogcselekménynek történnie kell ahhoz, hogy az apa-gyermek kapcsolat létrejöjjön. S akkor még nem beszéltünk arról, hogy ha létrejön az apa-gyermek kapcsolat, akkor létrejöhet-e a két szülő közti családi viszonyra vonatkozó kapcsolat jognyilatkozat nélkül.

Az indítvány az apa-gyermek és az anya-gyermek kapcsolatot nem érinti, azonban egy ilyenfajta automatizmus, egy jognyilatkozat nélküli jogintézmény létrehozása szembemegy a házasság alapelvével, mert ha a felek nem kívánnak házasságban élni, akkor mi miért próbálunk olyan intézményrendszert létrehozni, amely az ő szabad akaratuk és a jognyilatkozatuk hiánya ellenére olyan helyzetet teremt, mintha. Ezért mondjuk azt, hogy jogcselekmény nélkül a gyermek születésének ténye önmagában is létrehozza az anya-gyermek kapcsolatot, külön nyilatkozattal hozza létre az apa-gyermek kapcsolatot, de törvényi vélelem hiányában a harmadik szintű kapcsolatot, tehát a két szülő közötti kapcsolatot megint csak jognyilatkozathoz kellene kötni, mert jognyilatkozat nélkül csak a bizonytalanság nőne, hiszen bizonytalan a kapcsolat kezdete, vége és annak a tartalma. Korábban elmondtuk a vitában, hogy szociológiai értelemben háromféle élettársi kapcsolatot ismerünk, az egyik az, hogy együtt élnek a házasság reményében – zárójelben jegyzem meg, hogy ez az igen-nem arányokban 45 százalékban igen, a másik fél meg nem –, a másik típus az, amikor úgy élnek együtt, hogy kifejezetten kizárják a házasság lehetőségét, a harmadik meg a legérdekesebb típus, ők önmegvalósítás címén még az önálló lakásukat is fenntartják, azaz gyakorlatilag még anyagi közösségről sem beszélhetünk. Ebből látszik, hogy egy olyan fogalomba próbálunk bekatégorizálni intézménytípusokat, amelyek egymástól tökéletesen különböznek.

Ugyan nincs előttünk sem kormány-, sem tárcaálláspont, de azt tudjuk, hogy az előttünk lévő megoldás teljes jogbizonytalanságot okoz. Csak a kérdések halmazát és a joggyakorlatot nehezítenénk meg, mert nem tudjuk, hogy kinek mikor, mit kell bizonyítani az ilyen esetekben. Ezért gondoltuk azt, hogy a két fél szerződése könnyebben bizonyítható és a jogbiztonságnak jobban megfelel. Jobban megfelel annak az élethelyzetnek, amit szociológiailag fölvezettem és föltártam, mint az, ha egy olyan intézményrendszert hozunk létre, hogy a felek ugyan nem kívánják a házasságot, de tekintjük úgy, mintha mégis az volna.

Ez a logikája az egésznek. Azokat a kérdéseket pedig, amiket felvetettem, ez a módosító indítvány nem oldja meg.

Van-e más kérdés, észrevétel? *(Nincs jelentkező.)*

Egyébként a 8., 9., 10., 11. és 12. számú indítványok összefüggenek egymással, ezért kérdezem, hogy ezekről ki kíván egyben szavazni. (16) Ki nem kíván ezekről egyben szavazni? (0) Ki tartózkodott? (2) A bizottság döntése alapján egyen szavazunk a 8., 9., 10., 11. és 12. számú módosító javaslatokról.

Ki támogatja a 8., 9., 10., 11. és 12. számú ajánlási pontokban lévő javaslatokat? (2) Ki nem támogatja ezeket? (6) Ki tartózkodott? (10) Megállapítom, hogy a bizottság a 8., 9., 10., 11. és 12. számú ajánlási pontokban szereplő javaslatokat egyharmadában sem támogatja.

A kiegészítő ajánlás 43. pontjában az Alkotmányügyi bizottság a törvényjavaslatot új 6:513-6:514. §-okkal és az azt megelőző VII. címmel javasolja kiegészíteni. Kormányálláspont most sincs?

DR. CZEPEK GÁBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium):  
Nincs.

ELNÖK: Lendvai Ildikó képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Csak annyit szeretnék megjegyezni, hogy egyetlen okból tartózkodtunk az előbb és tartózkodunk most is. Úgy látjuk, hogy egy nagyon nyögvenyelős koalíciós kompromisszum eredménye az előttünk lévő módosító sor. A napnál is világosabb, hogy a Fidesz és a KDNP álláspontja eltér ebben a kérdésben, ami nem tragédia, ez természetesen előfordulhat. Mi az eredeti szöveg, tehát a parlament elé bekerülő Ptk.-javaslat szövegekoncepcióját osztjuk. Az élettársi kapcsolattal szerintünk családi kapcsolatot vállalnak a felek, akik érzelmi közösséget és az esetek többségében lakóközösséget is alkotnak. Álláspontunk szerint semmilyen ok nincs arra a nagyon konzervatív, az élet és a családok sokszínűségét figyelembe nem vevő változtatásra, amit a KDNP-s kollégák kezdeményeztek. Élettársi viszony valóban sokféle van, ahogy elnök úr is mondta – ezzel egyetértek –, házassági viszony is nagyon sokféle van. Lev Tolsztoj Anna Kareninája speciel azzal a mondattal kezdődik, hogy egyfajta boldog és sokfajta boldogtalan család létezik. Ráadásul ha elfogadom elnök úr előbbieken elmondott érvelését, miszerint az élettársi kapcsolat gyakran úgy jön létre, hogy az egyik fél élettársi kapcsolatot kíván, míg a másik fél esetleg tovább is lépne – nem tudom, hogy a statisztika honnan van, de biztosan van ilyen –, ebben az esetben meg külön családjogi védelemre szorulna az élettársaknak az a fele, amelyik később tovább akarna lépni; és ez is egy családi típusú kapcsolat. Igaz az is, hogy a jogban nem házastársak esetén az apai viszony külön jognyilatkozattal jön létre, de hogy ettől még a szülőtársak ne volnának szülőtársak, és hogy az apaságban való részvétel mégiscsak korábban kezdődött, az tagadhatatlan. Nem elválasztható tehát ebben az értelemben sem az élettársi kapcsolat a többi családi kapcsolattól.

Szerintünk a Ptk. eredeti szövege megfelelő módon tett különbséget – mert azért van különbség – jogi értelemben a házasság és az élettársi kapcsolat között, hiszen sok minden élettársi jogosultságot és kötelezettséget vagy az élettársi viszony időtartamához, vagy a gyermek létehez kötött. Vékás professzor úrék bizottságának a megközelítése szerintünk helyesen tartalmazta annak az elismerését, amit az élet már produkált – ha tetszik valakinek, ha nem –, miszerint a családi viszonyok egy része, amelyekből elég nagy arányban gyermek is születik, élettársi kapcsolatban alakult ki. Az eredeti tervezet szerintünk ezt a tényt helyesen akceptálta, ugyanakkor bizonyos különbséget is tett, és nekünk az a megoldás tetszett. Az Alkotmányügyi bizottság kompromisszumos javaslata ezért a mi megközelítésünknek egy fokkal jobban megfelel, mint a KDNP-s javaslat. Ha már menteni a menthetőt alapon kell döntenünk, akkor még mindig inkább ezzel rokonszenvezünk, de az álláspontunk az eredetileg benyújtott szöveg szellemével és betűjével egyezik meg, éppen ezért van az, hogy

az előbb is tartózkodtunk, és ennek a két módosító javaslatnak a szavazásánál is tartózkodni fogunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A 43. ajánlási pontban lévő javaslattal szemben a KDNP-nek csak egyetlen kifogása van. Természetesen azt a lehetőséget, ami a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényben szerepel, nevezetesen annak megismétlését, hogy kizárja a házasságkötés lehetőségét a bejegyzett élettársi kapcsolatban, feleslegesnek ítéljük meg. Másrészt megint abba a helyzetbe kerülünk, hogy a jogbizonytalanságot és a jogalkalmazók gondját növeljük, hiszen ismét az élettársi kapcsolat fennállásáról beszélünk, de jogcselekmény nélkül. Ezzel megint ugyanazok a problémák jönnek, és a törvényalkotással mi magunk nehezítenénk meg a jogalkalmazók dolgát. Zárójelben jegyzem meg, hogy azok az ügyvédek, akik már nem kevés apasági perben vettek részt, nagyon jól tudják, hogy sokszor még a házasságban élőknek is problémát jelent, amikor apát kell keresni a gyerekek, amit egyébként nagy állami pénzen kirendelt ügyvéddel csinálnak. S ha ebbe belehúzzuk az élettársi kapcsolatokat is, akkor a bírói gyakorlatban megoldhatatlan kérdések tömkelege lesz, pláne ha még az sincs szabályozva, hogy az élettársi kapcsolatnak a fogantatás vagy pedig a gyermek születése időpontjában kell-e fennállnia. Ilyenformán az apasági perek garmadát indítjuk el állami pénzen, állami kirendelt ügyvéddel, mert az anya csak tanú az ügyben, tehát még perköltséget sem kell viselnie. Véleményem szerint ez nagyon helytelen lenne. Pontosán kell szabályozni, például úgy, hogy akinek az élettársi kapcsolata a fogantatás időpontjában fennállt. Ez már orvos szakértői kérdés, meg annak a kérdésnek a bizonyítása, hogy akkor fennállt-e az élettársi kapcsolat. De miután nincs olyan vélelem, mint a házasságban, hogy akinek a házassága a fogantatás időpontjában fennállt, azt apának kell tekinteni, bizony nagyon költséges pereket indukálunk.

Parancsoljon, képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Elnézést, hogy még egyszer szót kérek, de végighallgattam elnök urat és elindultak bennem a gondolatok. Nagyon tisztellem a jogászok szakmáját, de füttyölök az ő nehézségeikre, ugyanis ebben az esetben a gyerek és a szülőtársak szempontja a döntő. Elnök úrtól tudom a pontos adatot, miszerint a gyerekek 43 százaléka ma nem házasságban születik. Azt nem tudjuk, hogy ennek mekkora része születik élettársi kapcsolatban, de minden bizonnyal nagyon jelentős része. Nem mondhatjuk azt, hogy 43 százaléknyi gyerek esetén különböző jogi bonyodalmakat okoz az apaság tisztázása, és ezt vesszük figyelembe a törvényhozásnál. Azt készséggel elismerem, hogy lehet az adott szövegeket pontosítani élettársak és nem élettársak esetén, hogy az ügyvédeknek se legyen akkora nehézsége, de hogy kilökjük a gyerekek 43 százalékát egy családi kapcsolat szabályozásából, az nem megy.

ELNÖK: Az élettársi kapcsolatban élők 43 százalékánál tett az apa elismerő nyilatkozatot, náluk tehát van jogcselekmény. Onnan tudjuk, hogy ő az apa, mert elismerő nyilatkozatot tett.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Szerintem nem a házasságon kívül született gyerekek 43 százaléka esetén tesznek apasági nyilatkozatot, hanem a gyerekek 43 százaléka születik házasságon kívül.

ELNÖK: Igen, és apai elismerő nyilatkozatot tesz. Innen tudjuk a statisztikai adatot, hogy ebben az esetben 43 százalék apai elismerő nyilatkozatot tesz.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Nem akarok vitatkozni, de szerintem a 43 százalékban az is benne van, ahol nem tettek apai elismerő nyilatkozatot, hanem házasságon kívül született a gyerek, de jogi szempontból édes mindegy, hogy hány százalékon vitatkozunk. 43 százalék – ezt mindketten egyformán gondoljuk – nem az önök által a családjog részeként elismert házastársi kapcsolatban születik. Pusztán ennyit szerettem volna mondani. Akármilyen nehézséget okoz az élettársi kapcsolat családként való elismerése a Ptk.-ban az ügyvédeknek, akkor is a gyerek szempontja a döntő, és ha a gyerek szempontjából egy családjogi elismerés egy fokkal könnyebb státuszt jelent – márpedig könnyebb státuszt jelent, mert ez esetben nem megkülönböztetést jelent a házasságtól –, akkor én nem ellenezném azt, hogy ez ilyen módon helyet kapjon a Ptk.-ban. Ha elnök úrék úgy gondolják, hogy az élettársi viszonyban másképp kell fogalmazni és még pontosabbá kell tenni az élettársi viszony keletkezésének és a gyerek feltételezhető fogantatásának az időpontja közti viszonyt, ám tegyék szövegmódosítással. De hogy ez az érvrendszer alapul szolgáljon arra, hogy az élettársi viszonyt ne családjogi viszonyként tekintsük, az szerintem nem a gyerek érdekét, nem a családi érzelmi kötöttségek erősítését szolgálja. Pusztán ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kővári János képviselő úr!

KŐVÁRI JÁNOS (Fidesz): A világért sem szeretnék senkit a személyében megbántani, amikor az élettársi kapcsolatról beszélek, mert egy élettársi kapcsolat is lehet akár a gyermek, akár az együtt élő felek számára jobb, mint egy olyan házasság, ahol nincs minden rendben. Ez önmagában igaz. De – ne haragudjon, hogy így fogalmazok – meglehetősen álságos érvelés az, hogy a gyermek érdeke lenne az, hogy az élettársi viszonyt a házassághoz hasonló jogokkal ruházzuk fel. Ez nem így van! A statisztikák is bizonyítják – olvassunk ilyeneket, ha lehet, és tényleg nézzünk emberi jogi szempontból egy ilyen ügyet –, bár igaz, hogy a gyerekek 43 százaléka élettársi kapcsolatban születik, de az is igaz, hogy a különböző részképesség-zavarral küszködő gyerekek 80 százaléka nem családban él. Tehát érdemes ezeket a statisztikákat megnézni, bár ezt magunktól is tudhatnánk. Ráadásul a családban élő emberek átlagéletkora magasabb, mint a nem családban élőké. Félreértés ne essék, senkit nem szeretnék megbántani, de a házasság és a család intézményét ne próbáljuk meg felcserélni semmilyen más kapcsolattal, mert azt semmi nem igazolja, hogy az egyik ugyanolyan lenne, mint a másik. Még a statisztikák sem.

Nagyon helyes úton jár a KDNP, és remélem, hogy nemcsak a kereszténydemokraták támogatják ezt a javaslatot. Én magam fideszes képviselőként is támogatni fogom, mert egész egyszerűen nem jogi kérdéssről van szó, hanem arról, hogy egy társadalom úgy tud működni, ha egészséges, lehetőleg családban élő emberek alkotják. Persze ha valakinek erre nincs lehetősége, akkor sem szeretném megbántani azzal, hogy azt mondom, nem fontos az az élet, amit ő él, de az biztos, hogy semmilyen utat, semmilyen törvény adta lehetőséget nem kellene tovább nyitni arra, hogy a sajnos egyébként is felbomló családokat további jogintézményekkel zavarjuk össze. A házasságkötés egy életre szóló elköteleződés, az élettársi kapcsolat pedig nem feltétlenül az. Azt ön is tudja, hogy minden élettársnak lehetősége van házasságot kötni, tehát ha ők egy életre szóló közösséget vállalnak – ami vagyoni közösség is, érzelmi közösség is és sok minden más –, akkor más jogalannyá válnak a házasságkötés után. Mindenkinek lehetősége van az élettársi viszonyból házassági viszonyba lépni, és akkor nyilván más jogosítványokkal rendelkezik, ami szerintem másodlagos ahhoz képest, hogy a család az egyetlen olyan közösség, amelyben biztosan számíthat mindenki a család bármely tagjára – legalábbis normális esetben –, és szerintem ezt semmilyen intézményrendszerrel nem szabad felborítani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lendvai Ildikó képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Megígérem, hogy utoljára szólok ebben a témában. Képviselő úr nagyon helyesen fogalmazott, amikor a család fontosságáról és támogatandó voltáról beszélt. Család azonban többféle van. Ma azoknak az embereknek a jelentős része, akik családban akarnak élni, házasságot kötnek, de vannak, akik az élettársi formát választják családként. Én éppen amellett érvelek, hogy a családot támogassuk, és ne ennek egy általunk lehet, hogy helyesen és jó okokból megkülönböztetni akart formáját. Család az élettársi közösség is, gyerekek születnek abban is. Az az adat, hogy több gyerek születik a házasságban, igaz és fontos adat, más kérdés, hogy részben onnan fakad, hogy az első és a második gyerek után gyakran összeházasodnak a felek, tehát a többi gyerek már a házassági kapcsolatban születik. Az is igaz, hogy a házassággal a felek tartós, életre szóló kapcsolatot akarnak vállalni. Nem mindig sikerül nekik, de ettől még nem fogjuk a házasságot valamilyen alkalmatlan formának ítélni. Az élettársak is egy közösséget vállalnak, s vagy sikerül nekik, vagy nem. De nem a mi dolgunk az emberek helyett eldönteni, hogy az adott családforma feljebb vagy lejjebb áll valamilyen erkölcsi piederstálon. A mi dolgunk az, hogy minden jogi eszközzel segítsük, hogy érzelmi kiteljesedéshez jussanak és a gyerekeknek valamilyen biztonságos környezetet biztosítsanak. Amit tehát képviselő úr a család támogatandó voltáról elmondott, azzal én háromezer százalékgig egyetértek, de az a külön véleményem van, hogy ha az emberek egy része, mindenesetre jelentős hányada élete egy szakaszában vagy akár végig az élettársi közösséget választja családi formaként, akkor mi ne állítsuk azt, akár a Ptk. ilyen-olyan eszközeivel, hogy az nem család. Mindent a családnak, de ne mi döntsük el, hogy melyik családformáról mi a véleményünk.

Előre jelzem, hogy nem fogok már újból felszólalni, mert igyekeztem összefoglalni azt, amit gondolok. Nem azért nem szólok meg még egyszer, mert iszonyatos módon meggyőznek – bár ez sem kizárt –, hanem azért, mert nem akarom végtelenre nyújtani a vitát.

ELNÖK: Most egy konkrét módosító indítványról van szó. Kővári János képviselő úr!

KŐVÁRI JÁNOS (Fidesz): Ez nem erkölcsi kérdés. Ne próbáljuk meg úgy beállítani, hogy ez pusztán csak egy erkölcsi kérdés. Nem az. Ez életkérdés. Az előbb olyan statisztikákat idéztem, amelyek arról szólnak, hogy egy házasságban élő család nagyobb biztonságot ad érzelmileg és minden tekintetben, mint egy élettársi viszony. Még egyszer mondom, ez nem az adott emberekről szól, hanem az intézményről. És ez nem erkölcsi kérdés, ez az élet kérdése. A statisztikák is erről szólnak. Szerintem nincs is mit magyarázni tovább ezen, csak utána kellene nézni ezeknek a dolgoknak.

ELNÖK: Ki támogatja a 43. számú módosító indítványt? (4) Ki nem támogatja? (7) Ki tartózkodott? (6) Megállapítom, hogy a bizottság nem támogatja a módosító javaslatot, egyharmadot sem kapott.

Az élettársi kapcsolat öröklési módosítását javasolja a 46., 47., 48., 49. és 50. számú módosító indítvány. Kormányálláspont nincs. Kérdés, észrevétel van-e? (Nincs jelentkező.) A bizottság tagjai közül ki támogatja a fenti módosító javaslatokat? (2) Ki nem támogatja? (9) Ki tartózkodott? (6) Megállapítom, hogy a bizottság nem támogatja a módosító javaslatot, egyharmadot sem kapott.

Köszönjük szépen főosztályvezető úrnak a megjelenést, a napirendi pont tárgyalását lezárom.

## **Egyebek**

Utolsó napirendi ontunk az egyebek. Megadom a szót Zagyva György Gyula képviselő úrnak.

### **Zagyva György Gyula (Jobbik) képviselő „az új temerini fiúk” ügyéről**

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Október 29-ei ülésén napirendre vette a bizottság az új temerini fiúk ügyét és arról döntött, hogy a Külügyminisztérium tájékoztatását kéri. A Külügyminisztérium azóta arról tájékoztatta a bizottságot, hogy ott semmiféle jogsértés nem történt. A mi ismereteink szerint azonban a jogsértések nem hogy fennállnak, hanem még durvultak is, ezért újra szétosztottuk ezt a felhívást, amit a jövő héten napirendre szeretnénk vetetni.

ELNÖK: Szeretném pontosítani. Azon a bizottsági ülésen arról döntöttünk, hogy megkeressük a Külügyminisztériumot. Ezt megtettük. A külügyminiszter úr válaszát a tagok részére kiosztottuk és feltettük a kérdést, hogy a külügyminiszteri választ követően a bizottság napirendre kívánja-e tűzni a kérdést. A bizottság válasza nemleges volt. Az, hogy képviselő úr ezen az ülésen nem vett részt, az az ő szíve-joga. *(Zagyva György Gyula: Részt vettem.)* A lényeg: az az állítás, hogy a bizottság napirendre vette volna az új temerini fiúk ügyét, nem felel meg a valóságnak. Az felel meg a valóságnak, hogy arról döntöttünk... tessék szíves megnyugodni, meg lehet nézni a jegyzőkönyveket, hogy miről döntöttünk.

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Elnök úr, önnek a kioktatás a mániája?

ELNÖK: Hogy mi az én mániám, az legyen az én magánügyem. Engedje meg, képviselő úr, hogy folytassam. Arra természetesen lehetősége van, hogy a következő bizottsági ülés megkezdéséig kérje a kérdés napirendre vételét, és akkor is a Házszabály szerint fogok eljárni. Öné a szó.

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Azért kértem szót az egyebekben, hogy elmondjam, a jövő héten újra napirendre szeretnénk vetetni ezt a dolgot, mert az elmúlt két hónapban történt ebben az ügyben egy s más, vannak új információink, és az említett külügyminisztériumi tájékoztatás már nem állja meg a helyét. Akkor sem állta meg, de most már főleg nem állja meg a helyét az az állítás, hogy semmiféle jogsértés nem történt, hiszen újabb egy hónappal meghosszabbították az előzetes fogva tartásukat. A hét fogva tartott közül egyik sem bűnös, ráadásul kettő még ott sem volt a cselekménynél. Ezek alapján egyértelmű, hogy a magyar Külügyminisztériumnak fel kellene lépnie ebben az ügyben. Mi ezt az ügyet addig szeretnénk napirenden tartani, amíg valamilyen lépés nem lesz benne. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Örömmel hallgattam meg képviselő úr véleményét, de hogy mi a pontos tényállás, az majd kiderül. Ön ellenzéki politikusként bármit állíthat, de a pontos tényt majd egy jogerős bírói ítélet állapítja meg.

Van-e még valami az egyebek között? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, megköszönöm a munkájukat és az ülést bezárom.

*(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 47 perc)*

**Dr. Lukács Tamás**  
a bizottság elnöke

**Jegyzőkönyvvezető:** Soós Ferenc